

Leids Universitair
Medisch Centrum

Leids opleidingsplan 2017

Huisartsopleiding Leiden

Public Health en Eerstelijngeneeskunde

A.W.M. KRAMER
OKTOBER 2017

Documentbeheer

Versie	Datum	Auteur(s)	Wijziging
1.0	Okt 2017	A.W.M. Kramer	Beschrijving
2.0			
3.0			

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Ambitie Huisartsopleiding Leiden	4
3. Onderwijsvisie en Leidse speerpunten	4
4. Specifieke kenmerken Huisartsopleiding Leiden	5
4.1 Tweefase structuur	5
4.2 Individualisering opleiding	6
Bijlage 1 Competenties, thema's en KBA's.....	8
Bijlage 2 Globale beschrijving inhoud per onderdeel	10
Begrippenlijst	15

1. Inleiding

Voor u ligt het Leids opleidingsplan voor de huisartsopleiding. Dit opleidingsplan is een toevoeging op het Landelijk Opleidingsplan 2017 (https://www.huisartsopleiding.nl/images/opleiding/LOP_huisartsgeneeskunde_instemming_CGS_19112016_inclusief_5_bijlagen.pdf). We verzoeken u zowel het Landelijk als het Leids opleidingsplan te lezen om een compleet beeld te krijgen. In het Leidse opleidingsplan vindt u voor de Huisartsopleiding Leiden specifieke informatie; informatie over de ambitie van de Huisartsopleiding Leiden, de onderwijsvisie en speerpunten van de opleiding, en specifieke kenmerken van het curriculum. Een opleidingsplan kan niet zonder een toets plan. Daarom is er ook een Leids Toetsplan (<https://www.lumc.nl/org/pheg/onderwijs/dehuisartsopleiding/reglementen-huisartsopleiding-leiden/toetsplan-huisartsopleiding-leiden/>) dat net als het opleidingsplan een toevoeging is op het Landelijk Toetsplan 2016 (https://www.huisartsopleiding.nl/images/Landelijk_Toetsplan_2016.pdf).

We hopen met dit Leidse opleidingsplan inzicht te geven in waar Huisartsopleiding Leiden voor staat en wat de specifieke kenmerken van de opleiding zijn.

2. Ambitie Huisartsopleiding Leiden

Het is de ambitie van Huisartsopleiding Leiden om huisartsen op te leiden die:

- vakbekwaam zijn;
- bevlogen en nieuwsgierig zijn;
- medemenselijkheid en leiderschap tonen;
- gericht zijn op verbeteren van zichzelf als huisarts, de huisartsgeneeskunde en de eerstelijns gezondheidszorg;
- reflectief en actief omgaan met de complexiteit en onzekerheid van het vak.

3. Onderwijsvisie en Leidse speerpunten

Er van uitgaande dat het zwaartepunt van de opleiding in de praktijk ligt en dat de terugkomdag er is voor reflectie en verdieping bereiken we onze ambitie door als opleider en docent:

- de aios de leiding te geven over haar/zijn ontwikkeling (“aios aan het roer”), en daarmee de opleiding meer vraag gestuurd te organiseren;
- de aios hierbij in samenwerking met elkaar (opleider en docent) te ondersteunen, afhankelijk van diens opleidingsbehoefte.
- door duidelijke landelijke (KBA's/ LOP) en Leidse kaders te geven;
- te sturen op aanbod gericht opleiden, daar waar het de Leidse speerpunten betreft¹;

¹ Leidse speerpunten voor de huisartsenopleiding, als onderdeel van LUMC-PHEG:

- te sturen op het proces (waaronder peer learning) binnen de driehoek aios, opleider, docent, waarbij we zoveel mogelijk van elkaar leren en elkaars ervaring en expertise inzetten.

4. Specifieke kenmerken Huisartsopleiding Leiden

4.1 Tweefase structuur

Hoewel de huisartsopleiding op fulltime basis 3 jaar duurt, heeft Huisartsopleiding Leiden een twee fase structuur. In Fase 1 (jaar 1 huisartspraktijk en eerste 6 maanden jaar 2, klinische stage) ligt de nadruk van het cursorisch onderwijs op de terugkomdag op kortdurende zorgprocessen en reactief handelen (op basis van patiënten die op het spreekuur komen). In de tweede fase (laatste 6 maanden jaar 2, stage complexe chronische zorg GGZ en jaar 3, huisartspraktijk) is de focus gericht op langer durende zorgprocessen en proactief handelen (meer aandacht voor preventie, proactieve ouderen- en palliatieve zorg e.d.). In schema ziet het er als volgt uit:

Fase 1

-
- ouderenzorg en populatiemanagement (aansluitend bij speerpunten PHEG).
 - wetenschappelijk signatuur (aansluitend bij speerpunt LUMC).
 - medisch leiderschap/beleid en beheer (aansluitend bij meerjarenplan Huisartsopleiding Leiden).

Fase 2

ELWP Ouderen	ELWP GGZ	HLWP 2 Kwrtl 1	HLWP 2 Kwrtl 2	HLWP 2 Kwrtl 3	HLWP 2 Kwrtl 4
Ouderenzorg					
	GGZ				
		Chronisch 2			
			SOLK		
			Preventie		
				Pall 1	Pall 2 Pall 2 Pall 2
				Praktijk Man. 1/2	Praktijk Man. 1/2 Praktijk Man. 1/2
				Jeugd	Jeugd Jeugd
				Spec. Pt	Spec. Pt Spec. Pt

In Fase 1 maken alle aios deel uit van een groep van ongeveer 12 aios onder begeleiding van een huisarts-docent (HAB) en een gedragswetenschappelijk docent (GW), die een groot deel van het onderwijs verzorgen. De HAB en GW bewaken samen met de opleider de voortgang van de aios in hun groep.

Gedurende Fase 2 is elke aios ingedeeld bij een tutorgroep onder leiding van een huisartsdocent of gedragswetenschappelijk docent. De tutor vervult zowel de functie van coach als bewaker van de voortgang van de aios (samen met de opleider). Moduledocenten verzorgen het onderwijs in de specifieke thema's.

Het curriculum van het cursorisch onderwijs is zo opgebouwd dat de aios optimaal in staat wordt gesteld de vereiste huisartsgeneeskundige competenties te verwerven in de context waarin hij ze uiteindelijk moet toepassen: de huisartspraktijk. Er is in het onderwijs een opklimmende moeilijkheidsgraad in de zin van eenvoudige naar complexe klachten en situaties.

4.2 Individualisering opleiding

Door verkorting op basis van vrijstelling

Als de aios bij het begin van de opleiding kan aantonen dat hij of zij bepaalde competenties voldoende beheerst, kan het hoofd besluiten een vrijstelling te verlenen en de opleidingsduur te verkorten. Voor de regelgeving: zie <https://www.lumc.nl/sub/4070/att/1328377/Richtlijn-vrijstellingen-keuzestages-v130417>

Door keuzestages

In de tweede fase hebben aios de mogelijkheid een keuzestage te volgen waarin zij persoonlijke leerdoelen, passend in hun Individueel OntwikkelingsPlan (IOP), kunnen behalen. Bijbehorende activiteiten vinden plaats in het regulier curriculum. Voor de regelgeving: zie link bij verkorting door vrijstelling.

.

Door het volgen van een differentiatie

Tijdens de tweede periode in de huisartspraktijk (jaar 3) kan de aios kiezen uit meerdere differentiatiemodules die landelijk of lokaal worden aangeboden. Daarmee kan de aios bepaalde competenties verdiepen. De aios volgt de differentiatiemodule bij voorkeur geïntegreerd met de opleidingsperiode in de huisartspraktijk. Dat wil zeggen: de aios werkt in de huisartspraktijk en besteedt daarnaast een vast aantal dagen, wekelijks of in blokken, aan de differentiatiemodule. In Leiden kun je de differentiatie 'Wetenschap' en 'Onderwijs maken en geven' doen. Voor het landelijk aanbod van differentiaties: zie <https://www.huisartsopleiding.nl/aios/landelijk-onderwijs/differentiaties>. De Leidse huisartsopleiding verzorgt hiervan de differentiaties 'Beleid en Beheer', 'Ouderengeneeskunde'.

Bijlage 1 Competenties, thema's en KBA's

De huisartsopleiding leidt op tot huisartsen die voldoen aan het Competentieprofiel van de huisarts. Deze competentiegebieden sluiten aan bij de competentiegebieden van de opleiding tot basisarts en de opleidingen tot specialist.

DE ZEVEN COMPETENTIEGEBIEDEN VAN DE HUISARTS

1. Medisch handelen
2. Communicatie
3. Samenwerken
4. Organiseren
5. Maatschappelijk handelen
6. Kennis en wetenschap
7. Professionaliteit.

Opleidingsthema's en kenmerkende beroepsactiviteiten

Tijdens de opleiding verwerft de aios de competenties van de huisarts aan de hand van tien opleidingsthema's. Deze thema's zijn representatief voor het beroep huisarts.

TIEN OPLEIDINGSTHEMA'S

8. Korte-episodezorg
9. Spoedeisende zorg
10. Chronische zorg
11. Zorg voor ouderen met complexe problematiek
12. Zorg voor het kind
13. Zorg voor patiënten met psychische klachten en aandoeningen
14. Zorg voor patiënten met SOLK (Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten)
15. Palliatieve en terminale zorg
16. Preventie
17. Praktijkmanagement.

Kenmerkende beroepsactiviteit

Per thema is beschreven welke *kenmerkende beroepsactiviteiten (KBA's)* (<https://www.huisartsopleiding.nl/opleiding/thema-s-en-kba-s>) daarbij horen. Een kenmerkende beroepsactiviteit is een 'observeerbare activiteit die exemplarisch is voor het huisartsgeneeskundig handelen'. Een KBA vereist geïntegreerde toepassing van meerdere competenties uit verschillende competentiegebieden. Een KBA kan aan een aios worden toevertrouwd op het moment dat de aios de competenties heeft verworven om de activiteit zelfstandig uit te voeren. Zelfstandig uitvoering van KBA's is een uiting van en draagt bij aan de competentieontwikkeling van de aios. De KBA's vormen één van de pijlers voor de opleiding in de praktijk en zijn bouwstenen voor het cursorisch onderwijs op de terugkomdag.

Bijlage 2 Globale beschrijving inhoud per onderdeel

Onderstaande beschrijvingen geven het doel, de duur, de plaats en de globale inhoud per periode van de huisartsopleiding aan. Daarnaast wordt het aantal dagen cursorisch onderwijs van de verschillende perioden aangegeven.

Opleidingsperiode huisartspraktijk 1

Duur: 12 - 15 maanden.

Plaats: Huisartspraktijk onder begeleiding van een opleider.

Doel

In de eerste opleidingsperiode in de huisartspraktijk leert de AIOS het dagelijks werk van de huisarts uit te voeren. De AIOS raakt vertrouwd met veel voorkomende problemen in de huisartspraktijk, het werkterrein en de competenties van de huisarts. Epidemiologie, klinisch redeneren, consultvoering en de ontwikkeling van een professionele attitude als huisarts staan hierbij centraal. Parallel hieraan maakt de AIOS zich de principes van besliskunde eigen.

Ook de ondersteuning van het huisartsgeneeskundig handelen krijgt aandacht, met name het gebruik van het elektronisch Huisarts Informatie Systeem en de samenwerking met de praktijkmedewerkers. Aan het einde van deze periode is de aios in staat de huisartspraktijk zelfstandig waar te nemen.

Globale inhoud

In deze periode komen onder meer de volgende onderwerpen aan bod:

Top-10 huisartsgeneeskundige problemen

- Farmacotherapie: kiezen, voorschrijven, vervolgen en stoppen van therapie.
- Spoedeisende problemen in de huisartspraktijk
- Diagnostiek en therapie van korte episode problemen
- Diagnostiek en therapie van problemen die meerdere contacten binnen een episode met zich meebrengen
- Samenwerken in de eerste lijn.
- Diagnostisch moeilijk interpreteerbare klachten
- Veel voorkomende chronische ziekten in de huisartspraktijk
- Arts-patiëntcommunicatie (gekoppeld aan een thema)
- Supervisie (maximaal 13 bijeenkomsten in subgroepen)
- Praktijkmanagement
- Wetenschappelijke vorming

Deelname aan Diensten

Deelname aan diensten is een verplicht onderdeel van het curriculum van de eerste opleidingsperiode in de huisartspraktijk.

Cursorisch onderwijs

De aios volgen in kleine groepen het instituutsonderwijs. De groep wordt begeleid door een huisarts en een gedragswetenschapper. De groepsbegeleider vervult zowel de functie van coach als van docent en bewaker van de voortgang van de aios. Het instituutsonderwijs vindt merendeels plaats op een vaste dag in de week op het instituut.

Externe leerwerkperiodes

De klinische stage (mits geen vrijstelling) is verplicht. Daarnaast kent de huisartsopleiding nog twee stages die weliswaar niet verplicht zijn maar wel de voorkeur verdienen: de stage chronische complexe problematiek/ouderenzorg en de stage psychiatrische problematiek. Er kan ook gekozen worden voor een keuzestage. De volgorde waarin deze stages gevolgd worden, wordt bepaald door de logistieke mogelijkheden. Daarnaast bestaat op beperkte schaal de mogelijkheid een korte keuzemodule te volgen die gericht is op verbreding van de individuele competentie. Stages buiten het ziekenhuis en de huisartspraktijk kunnen samen maximaal 6 maanden duren.

Klinische stage

Duur: minimaal 6 maanden

Plaats: Ziekenhuis

Doel

Het doel van de klinische stage is het verwerven van bekwaamheid op het gebied van de spoedeisende geneeskunde. De stage in het ziekenhuis is verplicht en dient minimaal 26 weken voltijds te worden gedaan.

Globale inhoud

Verbreding van klinische competenties op het gebied van ziektebeelden die in de huisartspraktijk minder geclusterd voorkomen, met name op het gebied van spoedeisende zorg.

Daarnaast diagnostiek en behandeling van de naar de tweede lijn verwezen problemen. Daarbij zal aandacht worden geschonken aan de verschillen tussen eerste en tweede lijn en de communicatie hier tussen. Verder is de rol van de huisarts in de spoedeisende zorgketen een aandachtspunt.

Cursorisch onderwijs

De aios begint deze periode met de landelijke STARt-class Jaar 2. Het instituutsonderwijs vindt plaats op een vaste dag in de week en is gericht op het thema van de stage. De samenstelling van de groep is een andere dan in het eerste jaar van de opleiding en wordt begeleid door twee huisartsdocenten. Het onderwijs wordt door hen en door experts van buiten gegeven.

Chronische complexe problematiek / Complexe ouderenzorg

Duur: 3 maanden

Plaats: Instelling voor ouderen, chronisch zieken of complexe problematiek.

Doel

Het doel van de stage 'chronische complexe problematiek' of 'complexe ouderenzorg' is de verwerving van bekwaamheden op het gebied van de complexe zorgvragen en langer durende zorgprocessen, die in de huisartspraktijk niet altijd geclusterd voorkomen, maar wel relevant zijn voor de huisarts. Belangrijke leerdoelen in deze stage zijn het bijstaan van patiënten in het omgaan met de gevolgen van een chronische ziekte, omgaan met belangrijke levensvragen en de samenwerking met verschillende disciplines bij de zorg voor de patiënt.

Globale inhoud

Verbreding van klinische competenties op het gebied van chronisch complexe aandoeningen en multi-problematiek.

Cursorisch onderwijs

Het onderwijs wordt gegeven door gespecialiseerde huisartsdocenten en gedragswetenschappers, bijgestaan door experts van buiten.

Psychiatrische problematiek

Duur: 3 maanden

Plaats: Instelling voor psychiatrische ziekten of psychosociale problematiek.

Doel

Het doel van de stage 'GGZ' is de verwerving van klinische competenties op het gebied van psychosociale en psychiatrische problematiek die in de huisartspraktijk minder geclusterd voorkomt. Het accent ligt op diagnostiek en behandeling die binnen het bereik van de huisartsenzorg vallen.

Globale inhoud

Verbreding van klinische competenties op het gebied van veel voorkomende psychosociale problematiek en psychiatrische problematiek. Daarnaast staat diagnostiek en behandeling van GGZ problematiek centraal zoals die door de huisarts kan worden toegepast. Tevens vormt de rol van de huisarts als begeleider van chronische psychiatrische problematiek een aandachtspunt.

Cursorisch onderwijs

Het onderwijs wordt gegeven door gespecialiseerde huisartsdocenten en gedragswetenschappers, bijgestaan door experts van buiten.

Stage naar keuze

Duur: maximaal 6 maanden, niet verplicht

Plaats: Erkende stage-instelling of ziekenhuis.

In overleg met het opleidingsinstituut kan de aios zijn of haar IOS en IOP invullen met **andere** dan de hierboven genoemde, niet verplichte stages. Bijvoorbeeld voor het opdoen van extra kennis en ervaring in een bepaald onderwerp of om ontbrekende competenties aan te leren.

Opleidingsperiode Huisartspraktijk 2

Duur: 9 - 15 maanden.

Plaats: Huisartspraktijk.

Doel

De tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk is het afsluitende deel van de huisartsopleiding. Dat betekent dat aan het eind van deze periode de aios moet voldoen aan het Competentieprofiel van de huisarts en zelfstandig als huisarts aan het werk kan gaan. Dat betekent ook dat dit de laatste fase is waarin de aios - in ieder geval binnen de context van de opleiding - eventuele lacunes kan bijwerken.

Globale inhoud

In deze periode is veel aandacht voor langer durende zorgprocessen in de huisartspraktijk en voor proactief handelen. Daarnaast ligt de focus op het individuele leerproces, dat wil zeggen de manier waarop de aios vanuit het dagelijkse werk tot leeractiviteiten komt.

Dit laatste is vooral bedoeld als voorbereiding op zelfsturing in leren ná de opleiding en het vorm geven aan de 'éducation permanente'.

Na een korte periode van 'landen' in de nieuwe opleidingspraktijk komen de volgende thema's in deze periode aan de orde:

- Chronische zorg
- Somatisch Onverklaarde Lichamelijke Klachten
- Palliatieve zorg
- Preventie
- Praktijkmanagement
- Jeugd en gezin

Deelname aan diensten

Deelname aan diensten is een verplicht onderdeel van het curriculum van de eerste opleidingsperiode in de huisartspraktijk.

Cursorisch onderwijs

De aios volgt thematisch moduleonderwijs gegeven door gespecialiseerde huisarts- of gedragswetenschappelijke docenten. Een deel van het moduleonderwijs is keuzeonderwijs. Het instituutsonderwijs vindt grotendeels plaats op een vaste dag in de week op het instituut.

Differentiatieonderwijs in de tweede leerwerkperiode in de huisartspraktijk

Duur: geïntegreerd in het 3e opleidingsjaar

Plaats: Huisartspraktijk.

Doel

Tijdens de huisartsopleiding kan de aios een differentiatiemodule volgen om specifieke deskundigheid op te doen of om zijn deskundigheid op een bepaald onderwerp uit te breiden. Reeds aan het einde van het eerste opleidingsjaar dient de AIOS zijn keuze voor een differentiatie kenbaar gemaakt te hebben. Alleen een AIOS die leerruimte hiervoor heeft, gemotiveerd is, geen voortgangsproblemen heeft en een positief advies hiervoor heeft van de opleider en de docenten van het eerste jaar kan zich opgeven voor een differentiatie.

Er is een landelijk aanbod van differentiaties (zie <https://www.huisartsopleiding.nl/aios/landelijk-onderwijs/differentiaties>) waarvan de Leidse huisartsopleiding de differentiaties 'Beleid en Beheer' en 'Ouderengeneeskunde' 'Onderwijs maken en geven' verzorgt. Ook is het mogelijk voor Leidse aios om de differentiatie 'Wetenschap' en 'Onderwijs maken en geven' te volgen.

Begrippenlijst²

Aios*	Arts in opleiding tot specialist, te weten tot specialist huisartsgeneeskunde.
Beoordelen	Op basis van verzamelde informatie bepalen of de aios voldoende voortgang boekt en/of aan de gestelde normen voldoet.
Beslissen	Consequenties verbinden aan de beoordeling
Competentie*	De bekwaamheid om een professionele activiteit in een specifieke, authentieke context adequaat uit te voeren door de geïntegreerde toepassing van kennis, inzichten, vaardigheden, attitude, persoonskenmerken/eigenschappen.
ComBel	CompetentieBeoordelingsLijst. Hulpmiddel voor de opleider, docent en aios om de beoordeling van de competentieontwikkeling van de aios te onderbouwen.
Competentiegebied	Cluster van competenties behorend bij de kerntaken van de huisarts: medisch inhoudelijk handelen, communicatie, samenwerken, organiseren, maatschappelijk handelen, wetenschap en onderwijs en professionaliteit.
Deeltijd*	Minder dan een volledige week werkzaam zijn, zoals beschreven in de betreffende regeling arbeidsvoorwaarden.
Docent	Een staflid van de huisartsopleiding die betrokken is bij het onderwijs en de beoordeling van de aios.
Eindbeoordeling*	Beoordeling van de aios of hij of zij geschikt is en in staat wordt geacht het specialisme waarvoor hij of zij is opgeleid zelfstandig en naar behoren uit te oefenen nadat de opleiding is beëindigd.
Hoofd*	Hoofd van een opleidingsinstituut.
Individueel Opleidingsplan*(IOP)	Uitwerking van het opleidingsplan op individueel niveau dat aangeeft hoe de aios de benodigde competenties verwerft.
Instituutsreglement*	Reglement dat de praktische gang van zaken regelt tussen het opleidingsinstituut en de aios, opleiders, stageopleiders en de opleidings- en stage-inrichtingen.
KBA	Kenmerkende Beroeps Activiteit: observeerbare activiteit die exemplarisch is voor het huisartsgeneeskundig handelen.
Landelijk opleidingsplan*	Plan dat het kader stelt voor de inrichting en de uitvoering van de opleiding.
Leerwerkplan*	Plan dat de vorm en inhoud beschrijft van het praktisch en theoretisch gedeelte van de opleiding in de praktijk van de opleider, de opleidingsinrichting of stage-inrichting, met inachtneming van het opleidingsplan.
Thema	Kenmerkend onderdeel van de huisartsgeneeskunde dat expliciet aandacht behoeft in de huisartsopleiding.
Opleider*	Stageopleider of huisartsopleider (een door de RGS voor de opleiding erkende huisarts onder wiens verantwoordelijkheid een gedeelte van de opleiding tot huisarts plaatsvindt).

² Deze begrippenlijst sluit zo veel mogelijk aan bij de begripsomschrijvingen in het Kaderbesluit CHVG. Begrippen met een * zijn letterlijk overgenomen.

Opleidingsinstituut	Instituut in Nederland dat ten behoeve van de opleiding tot huisarts door de RGS is erkend en dat het cursorisch onderwijs verzorgt.
Portfolio	Documenten waaruit de ontwikkeling van een aios blijkt. Op basis van dit dossier worden leerdoelen bepaald. De aios beheert dit dossier.
Programmatisch toetsen	Een veelheid en verscheidenheid van toetsvormen en beoordelaars, met daaruit voortkomend betekenisvolle feedback, op basis waarvan van tijd tot tijd voortgangsbepalingen worden genomen.
Stage*	Deel van de opleiding dat plaats vindt buiten het specialisme huisartsgeneeskunde
Toetsen	Het verzamelen van informatie over het leren en de competentieontwikkeling van de aios, met het doel dit leren te kunnen (bij)sturen en plannen en goed te kunnen begeleiden en om op vaste momenten onderbouwd de voortgang van de aios te kunnen beoordelen.
Toetsinstrument	Hulpmiddel voor het geven van feedback en/of beoordelen van de aios.
Selectieve beoordeling	Beoordeling met als doel vast te stellen of de aios het vereiste niveau behaald heeft en of een bepaalde fase van de opleiding of de opleiding als geheel (eindbeoordeling) kan worden afgesloten.
Voltijds*	Een volledige week werkzaam zijn zoals beschreven in de betreffende regeling arbeidsvoorwaarden.
Vrijstelling	De ontheffing van de verplichting deel te nemen aan een gedeelte van opleiding met als gevolg bekorting van de opleidingsduur.
Zelfstudie*	Voor de opleiding noodzakelijke activiteiten die geen deel uitmaken van de opleiding in de praktijk en het cursorisch onderwijs.

